

ZARZĄDZENIE NR 22/2024
PREZYDENTA MIASTA BOLESŁAWIEC

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Bolesławiec

Na podstawie art. 33 ust.3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 68 ust.2 pkt 7, 69 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 poz. 1270)

zarządzam, co następuje:

§ 1. 1. W celu realizacji obowiązków zapisanych w art. 68 ust. 2 pkt 7 ustawy o finansach publicznych oraz standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, określonych przez Ministra Finansów w Komunikacie Nr 23 z dnia 16 grudnia 2009 r. (Dz. Urz. MF Nr 15, poz.84) wprowadzam procedurę zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Bolesławiec.

2. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa o:

- 1) zarządzaniu ryzykiem – należy przez to rozumieć proces identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku, który obejmuje również monitorowanie ryzyka i podejmowanie działań w celu jego ograniczenia,
- 2) ryzyku – należy przez to rozumieć prawdopodobieństwo wystąpienia dowolnego zdarzenia, działania lub braku działania, którego skutkiem może być szkoda w majątku lub wizerunku Urzędu, lub które może przeszkodzić w osiągnięciu wyznaczonych jemu celów i zadań,
- 3) wpływie ryzyka – należy przez to rozumieć skutki dla realizowania zadań i osiągania celów spowodowane przez zdarzenie objęte ryzykiem,
- 4) prawdopodobieństwie wystąpienia ryzyka – należy przez to rozumieć częstotliwość występowania zdarzenia objętego ryzykiem,
- 5) istotności ryzyka – należy przez to rozumieć kombinację wpływu ryzyka i prawdopodobieństwa jego wystąpienia.

§ 2. 1. Opracowanie procedury zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Bolesławiec, zwanego dalej Urzędem, ma na celu maksymalne ograniczenie zidentyfikowanego ryzyka, co powinno przyczynić się do bardziej efektywnego i racjonalnego osiągnięcia celów Urzędu.

2. Zarządzanie ryzykiem w odniesieniu do Urzędu zmierza do:

- 1) usprawnienia procesu planowania,

- 2) zwiększenia prawdopodobieństwa realizacji zadań i osiągnięcia zamierzonych celów,
- 3) lepszego wykorzystania zasobów finansowych i ludzkich oraz zapobiegania stratom finansowym,
- 4) poprawy jakości świadczonych usług,
- 5) zapewnienia kierownictwu wczesnej informacji o zagrożeniach dla realizacji wyznaczonych celów i zadań, bądź utraty szans na ich realizację,
- 6) dostosowania do nowych wymogów prawnych i standardów oraz nowych usług,
- 7) zapewnienia odpowiednich mechanizmów kontroli zarządczej.

3. Zarządzanie ryzykiem odbywa się według zasad:

- 1) integracji z procesem zarządzania,
- 2) powiązania z celami i zadaniami Urzędu,
- 3) przypisania odpowiedzialności,
- 4) proporcjonalności działań przeciwdziałających ryzyku do jego istotności.

§ 3. 1. Zarządzanie ryzykiem w Urzędzie wykonywane jest w odniesieniu do wytypowanych w poszczególnych komórkach organizacyjnych celów i zadań.

2. Proces identyfikacji i analizy ryzyka w Urzędzie odbywa się raz w roku.

3. W przypadku zaistnienia zdarzeń mających istotny wpływ na zarządzanie ryzykiem, w szczególności zmiany warunków funkcjonowania Urzędu, w tym istotnych zmian organizacyjnych należy dokonać ponownej analizy ryzyka.

4. Za bieżące monitorowanie zidentyfikowanego ryzyka odpowiedzialni są pracownicy merytoryczni w poszczególnych komórkach organizacyjnych.

5. Obowiązkiem kierownictwa poszczególnych komórek organizacyjnych jest monitorowanie i okresowy przegląd ryzyka zagrażającemu wykonaniu głównych celów strategicznych.

6. Raportowanie o wszelkich zdarzeniach, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych jest obowiązkiem każdego pracownika.

§ 4. Przyjmuje się następujący tryb postępowania w procesie zarządzania ryzykiem:

- 1) wyznaczenie celów i zadań realizowanych w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu,
- 2) zidentyfikowanie i opis zagrożeń do realizacji celów i zadań,
- 3) oszacowanie wpływu danego ryzyka,
- 4) określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka,

- 5) ocena istotności ryzyka,
- 6) odpowiedź na ryzyko – wskazanie środków zapobiegawczych,
- 7) przypisanie konkretnych zadań związanych z przeciwdziałaniem danemu rodzajowi ryzyka konkretnym pracownikom,
- 8) monitoring i raportowanie.

§ 5. Wyznaczenia celów i zadań realizowanych w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu dokonują kierownicy tych komórek. Po sprawdzeniu są one akceptowane przez Sekretarza Miasta, a następnie zatwierdzane przez Prezydenta Miasta.

§ 6. Ustala się następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko finansowe,
- 2) ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
- 3) ryzyko działalności,
- 4) ryzyko zewnętrzne. Tabela, stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia, przedstawia przykłady ryzyk występujących w poszczególnych kategoriach ryzyka.

§ 7. 1. Oszacowanie wpływu ryzyka polega na określeniu przewidywanych skutków, jakie będzie miało wystąpienie zdarzenia objętego ryzykiem dla realizacji zadania lub osiągnięcia celu realizowanego w danej komórce organizacyjnej.

2. Do określenia wpływu używa się opisu jakościowego przy zastosowaniu skali ocen:

- 1) wysoki, gdy zdarzenie objęte ryzykiem powoduje brak realizacji kluczowego celu działalności i/lub stratę finansową powyżej 500.000 zł (ocena punktowa – 3),
- 2) średni, gdy zdarzenie objęte ryzykiem powoduje zakłócenia w działalności i/lub stratę finansową mniej niż 500.000 zł i więcej niż 50.000 zł (ocena punktowa – 2),
- 3) niski, gdy zdarzenie objęte ryzykiem powoduje niewielki lub krótkotrwałe zakłócenia w działalności i/lub stratę finansową mniej niż 50.000 zł (ocena punktowa – 1).

§ 8. 1. Określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka polega na określeniu przewidywanej częstotliwości występowania zdarzenia objętego ryzykiem w trakcie roku.

2. Do określenia prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka używa się opisu jakościowego przy zastosowaniu skali ocen:

- 1) wysokie, gdy jest więcej niż 60% szans, że ryzyko wystąpi, o ile nie zostanie zmniejszone (ocena punktowa – 3),
- 2) średnie, gdy jest więcej niż 10%, ale mniej niż 60% szans, że ryzyko wystąpi, o ile nie zostanie zmniejszone (ocena punktowa – 2),
- 3) niskie, gdy jest mniej niż 10% szans, że ryzyko wystąpi, o ile nie zostanie zmniejszone (ocena punktowa – 1).

§ 9. 1. W oparciu o dokonaną ocenę wpływu i prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka ustalany jest poziom istotności ryzyka.

2. Ustala się następujące poziomy istotności ryzyka:

- 1) ryzyko poważne – ryzyko o wysokim wpływie oraz o wysokim lub średnim prawdopodobieństwie (ocena punktowa 6-9),
- 2) ryzyko umiarkowane – ryzyko o wysokim wpływie i niskim prawdopodobieństwie, ryzyko o średnim wpływie oraz wysokim, średnim lub niskim prawdopodobieństwie, a także ryzyko o niskim wpływie i wysokim prawdopodobieństwie (ocena punktowa 3-5),
- 3) ryzyko niskie – ryzyko o niskim wpływie oraz średnim lub niskim prawdopodobieństwie (ocena punktowa 1-2).

§ 10. 1. Prezydent Miasta wyznacza akceptowalny z punktu widzenia strategicznego poziom ryzyka, czyli stopień ryzyka, jaki gotowy jest przyjąć, z uwzględnieniem sytuacji Urzędu, wielkości kosztów ograniczenia danego ryzyka oraz możliwości wpływu na ryzyko.

2. W Urzędzie przyjmuje się następujące sposoby postępowania z ryzykiem:

- 1) przeniesienie ryzyka na inną instytucję, np. poprzez ubezpieczenie,
- 2) tolerowanie ryzyka – w przypadku, gdy istnieją określone trudności w przeciwdziałaniu ryzyku, a także gdy koszty podjętych działań mogą przekroczyć przewidywane korzyści,
- 3) przeciwdziałanie – działania pozwalające na ograniczenie ryzyka do akceptowalnego poziomu, np. dzięki wzmocnieniu mechanizmów kontroli zarządczej (poprzez procedury, wytyczne, zasady, nadzór, itd.) wbudowanych w realizowane procesy,
- 4) przesunięcie w czasie (wycofanie się) – zawieszenie działań rodzących zbyt duże ryzyko.

3. Przyjęto następujące podstawowe zasady akceptowalności poziomów ryzyka:

- 1) **ryzyko niskie** – ryzyko akceptowalne, ale należy je monitorować i w miarę potrzeby sprawdzać, czy ryzyko jest prawidłowo kontrolowane,

- 2) **ryzyko umiarkowane** – może wywierać poważny wpływ na kluczową działalność; należy monitorować i rozważyć potrzebę działań zaradczych, i wprowadzenie dodatkowych mechanizmów kontroli, mając na uwadze koszty wprowadzenia kontroli; można tolerować średni poziom, gdy koszty zapobiegania ryzyku są zbyt wysokie, ale należy na bieżąco sprawdzać poziom ryzyka; za monitoring ryzyka i ewentualne zaprojektowanie mechanizmów kontrolnych odpowiedzialny jest właściciel ryzyka; decyzję o tolerowaniu (akceptacji) ryzyka może podjąć, w formie adnotacji „akceptuję”, tylko Prezydent Miasta,
- 3) **ryzyko poważne** – stanowi poważne zagrożenie dla kluczowej działalności Urzędu lub osiągnięcia przez niego celów działania; potrzebne jest natychmiastowe działanie, poprzez wprowadzenie silnych mechanizmów kontroli; podlega ciągłemu monitoringowi, nie może być tolerowane; kierownictwo operacyjne zobowiązane jest do zaprojektowania mechanizmów ograniczających poziom ryzyka wysokiego.
4. Prezydent Miasta ma prawo podjąć decyzję o akceptacji każdego poziomu ryzyka i nie podejmowaniu działań zaradczych.

§ 11. 1. Analizy zarządzania ryzykiem dokonuje się w formie tabelarycznej na Arkuszu identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku, stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

2. Wypełnienia Arkusza identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku dokonują kierownicy komórek organizacyjnych.

3. W stosunku do każdego ryzyka, wywołującego przekraczający akceptowalny poziom, są planowane i wdrażane/zlecane odpowiednie działania zaradcze.

4. Wypełnione i podpisane Arkusze identyfikacji, oceny i przeciwdziałaniu ryzyku składane są do audytora wewnętrznego. Audytor wewnętrzny przeprowadza niezależną ocenę procesu zarządzania ryzykiem w Urzędzie zgodnie z rocznym planem audytu.

§ 12. 1. W Urzędzie proces monitorowania ryzyka jest procesem ciągłym realizowanym w poszczególnych komórkach organizacyjnych, na każdym szczeblu zarządzania, który pozwala na podejmowanie decyzji w odpowiednim czasie.

2. Kierownictwo Urzędu wspiera wszelkie działania pracowników przyjmujących odpowiedzialność za ryzyko.

3. Naczelnicy Wydziałów, kierownicy referatów i pracownicy samodzielni prowadzą monitoring funkcjonowania mechanizmów kontrolnych pod kątem ich adekwatności i skuteczności.

§ 13. Pracownicy zobowiązani są do przestrzegania zasad i procedur określonych w niniejszym zarządzeniu.

§ 14. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta.

§ 15. Tracą moc zarządzenia Prezydenta Miasta Bolesławiec w sprawie zarządzania ryzykiem: nr 363/10 z dnia 06.10.2010 r., nr 414/11 z dnia 15.12.2011 r. i nr 15/2020 z dnia 17.01.2020 r.

§ 16. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezydent Miasta

Piotr Roman

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 22/2024
Prezydenta Miasta Bolesławiec
z dnia 31 stycznia 2024 r.

KATEGORIE RYZKA

Kategorie ryzyka	
Ryzyko finansowe	
Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dostępnością środków publicznych na rachunku, dokonywaniem wydatków i realizowaniem dochodów, utratą środków zewnętrznych, wysokim poziomem zadłużenia
Oszustw i kradzieży	Związane ze stratą środków rzeczowych i finansowych będącą wynikiem przestępstwa lub wykroczenia.
Podlegające ubezpieczeniu	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia, np. ryzyko pożaru, wypadku.
Zamówień publicznych	Związane z podejmowaniem decyzji oraz udzielaniem zamówień publicznych lub zlecaniem zadań publicznych innym podmiotom, np. ryzyko naruszenia zasad, form lub trybu ustawy Prawo zamówień publicznych.
Odpowiedzialności	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem, np. odszkodowań, odsetek karnych, kosztów procesowych.
Ryzyko dotyczące zasobów ludzkich	
Personelu	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników.
BHP	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkami w czasie pracy.
Ryzyko działalności	
Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i aktualnością regulacji wewnętrznych.
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np. ryzyko nieprecyzyjnie określonych zakresów obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej.
Kontroli zarządczej	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli zarządczej, np. ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontrolnych.
Komunikacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje, np. ryzyko braku komunikacji pionowej lub poziomej w strukturze organizacyjnej.
Reputacji	Związane z reputacją Urzędu, np. ryzyko negatywnych opinii i artykułów w prasie lub Internecie.
Systemów informatycznych i bezpieczeństwa informacji	Związane z używanymi w Urzędzie systemami i programami informatycznymi oraz ochroną danych, np. ryzyko awarii systemu, ryzyko dostępu do danych przez nieuprawnione osoby, ryzyko niekontrolowanej modyfikacji danych, ryzyko naruszenia ochrony danych osobowych.
Ryzyko zewnętrzne	
Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np. wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności.
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi, np. kursy walut,

	inflacja.
Środowiska prawnego	Związane ze skomplikowaniem i zmianami prawa oraz niejednolitym orzecznictwem.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 22/2024
Prezydenta Miasta Bolesławiec
z dnia 31 stycznia 2024 r.

Komórka organizacyjna

L. p.	Identyfikacja ryzyka		Analiza ryzyka			Odpowiedź na ryzyko	
	Cel/zadanie do realizacji	Opis ryzyka (zagrożenia w realizacji celów i zadań)	Wpływ ryzyka	Prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka	Istotność ryzyka	Reakcja na ryzyko: tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, przeciwdziałanie (opis środków zapobiegawczych)	Osoby odpowiedzialne za realizację
1	2	3	4	5	6	7	8

.....
podpis naczelnika

Uzasadnienie

W związku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 192/2023 Prezydenta Miasta Bolesławiec z dnia 31.08.2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Bolesławiec, konieczne stało się opracowanie owej procedury zarządzania ryzykiem.